

2014 m. sausio 16 d., ketvirtadienis

P7_TA(2014)0036

Auginti skirto genetiškai modifikuoto kukurūzų produkto pateikimas rinkai

2014 m. sausio 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl auginti skirto kukurūzų produkto (*Zea mays* L., linija 1507), genetiškai modifikuoto, kad būtų atsparesnis tam tikriems *Lepidoptera* būrio kenkėjams, pateikimo rinkai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/18/EB (2013/2974(RSP))

(2016/C 482/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl auginti skirto kukurūzų produkto (*Zea mays* L., linija 1507), genetiškai modifikuoto, kad būtų atsparesnis tam tikriems *Lepidoptera* būrio kenkėjams, pateikimo rinkai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/18/EB (COM(2013)0758),
- atsižvelgdamas į Komisijos sprendimo projektą dėl auginti skirto kukurūzų produkto (*Zea mays* L., linija 1507), genetiškai modifikuoto, kad būtų atsparesnis tam tikriems *Lepidoptera* būrio kenkėjams, pateikimo rinkai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/18/EB (D003697/01), kuris 2009 m. vasario 25 d. buvo pateiktas komitetui, nurodytam Direktyvos 2001/18/EB 30 straipsnyje, balsuoti,
- atsižvelgdamas į 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinantią Tarybos direktyvą 90/220/EEB⁽¹⁾, ypač į jos 18 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą,
- atsižvelgdamas į 2009 m. vasario 25 d. komitete, nurodytame Direktyvos 2001/18/EB 30 straipsnyje, vykusį balsavimą dėl 1507 linijos kukurūzų, kurio metu nebuvo pateikta jokia nuomonė,
- atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) Genetiškai modifikuotų organizmų mokslinės grupės šešias mokslines nuomones dėl 1507 linijos kukurūzų, pateiktas nuo 2005 m. iki 2012 m. lapkričio mėn.,
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 365/2013, kuriuo iš dalies keičiamos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 540/2011 nuostatos dėl veikliosios medžiagos gliufosinato patvirtinimo sąlygų⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 4 d. Aplinkos tarybos priimtas išvadas dėl genetiškai modifikuotų organizmų,
- atsižvelgdamas į savo poziciją, priimtą 2011 m. liepos 5 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą 2011/.../ES, kuriuo iš dalies keičiamos Direktyvos 2001/18/EB nuostatos dėl valstybių narių galimybės savo teritorijoje riboti ar drausti GMO auginimą⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Specialųjį „Eurobarometro“ pranešimą Nr. 354 dėl pavojų, susijusių su maistu⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. rugsėjo 26 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo (septintoji kolegija) sprendimą dėl 1507 linijos kukurūzų apgalvoto išleidimo į aplinką (Byla T-164/10)⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ OL L 106, 2001 4 17, p. 1.

⁽²⁾ OL L 111, 2013 4 23, p. 27.

⁽³⁾ OL C 33 E, 2013 2 5, p. 350.

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/factsheet/docs/reporten.pdf>

⁽⁵⁾ http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?doclang=EN&text=&pageIndex=0&part=1&mode=lst&docid=142241&occ=first&dir=&cid=127901

2014 m. sausio 16 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką, 5 straipsnio 5 dalį ir 8 straipsnį ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 88 straipsnio 2 ir 3 dalis,
- A. kadangi Direktyvos 2001/18/EB 18 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad sprendime dėl apgalvoto GMO išleidimo į aplinką nurodoma 19 straipsnio 3 dalyje numatyta informacija;
- B. kadangi Direktyvos 2001/18/EB 19 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad 18 straipsnyje numatytame raštiškame sutikime visada aiškiai, be kita ko, turi būti nurodomos tam tikrų ekosistemų (aplinkos) ir (arba) geografinių sričių apsaugos sąlygos;
- C. kadangi Komisijos pasiūlyme tokių nurodymų nepateikiama;
- D. kadangi 2009 m. vasario 25 d. nuolatiniam komitete balsuojant dėl Komisijos pasiūlymo dėl leidimo nebuvo priimta jokia nuomonė; kadangi tik 6 valstybės narės balsavo už pasiūlymą, tuo tarpu 12 valstybių narių balsavo prieš, o 7 susilaikė;
- E. kadangi, remdamasi EFSA rekomendacijomis ir siekdama įvykdyti sąlygas leidimui gauti, Komisija iš esmės pakeitė pasiūlymą, pvz., pakeitė nuostatas dėl ženklinimo taisyklių, stebėsenos ir metodikos, nurodytos vabzdžių atsparumo valdymo plane;
- F. kadangi, palyginti su redakcija, dėl kurios buvo balsuojama nuolatiniam komitete 2009 m. vasario 25 d., atliekant pakeitimus, be kita ko, buvo išbrauktos nuorodos į 1507 linijos kukurūzų atsparumo gliufosinatu savybę ir įtrauktas reikalavimas informuoti veiklos vykdytojus, kad jie nenaudotų produktų, kurių sudėtyje yra gliufosinato herbicidų, tokiais būdais, kurie skiriasi nuo įprastos elgesio su neatspariais gliufosinatu kukurūzais praktikos;
- G. kadangi pakeistas pasiūlymas nebuvo aptartas su valstybių narių ekspertais ir dėl jo nebuvo balsuota nuolatiniam komitete, tačiau jis buvo perduotas tiesiogiai Ministrų Tarybai;
- H. kadangi pagal 2013 m. rugsėjo 26 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą dėl *Pioneer Hi-Bred International* paraiškos dėl 1507 linijos kukurūzų apgalvoto išleidimo į aplinką Komisijai nedraudžiama persvarstyti savo poziciją ir pateikti nuolatiniam komitetui naują pasiūlymą, pagal Tarybos sprendimo 1999/468/EB 8 straipsnio 1 pastraipą atsižvelgiant į Europos Parlamento rezoliuciją, kurioje rekomenduojama nesuteikti leidimo 1507 linijos kukurūzams;

EFSA rizikos įvertinimas

- I. kadangi po balsavimo nuolatiniam komitete EFSA Komisijos prašymu pateikė tris mokslines nuomones, kuriose pateikiami atnaujinti jos ankstesni rizikos įvertinimai ir rizikos valdymo rekomendacijos;
- J. kadangi savo 2012 m. vasario mėn. pateiktoje nuomonėje EFSA aiškiai nesutiko su pareiškėjo išvada, jog pareiškėjo cituojamas tyrimas suteikia pakankamą įrodymų, kad ES 1057 linijos kukurūzų poveikio netiksliniam *Lepidoptera* būriui rizika yra nedidelė, tačiau atkreipė dėmesį į tai, kad labai jautriems netiksliniams drugeliams ir drugiams gali būti pavojinga susidurti su 1507 linijos kukurūzų žiedadulkėmis ⁽²⁾;
- K. kadangi Bt toksinas Cry1F, kurį išskiria 1507 linijos kukurūzai, skiriasi nuo įprastų rūšių Bt toksinų ir įrodyta, kad jis daro skirtingą poveikį netiksliniam *Lepidoptera* būriui; kadangi dėl Cry1F proteino buvo atlikta nedaug tyrimų ir nebuvo atlikta jokių jo poveikio vandens gyvūnų rūšims ir dirvožemio organizmams tyrimų; kadangi EFSA tvirtina, kad Cry1F proteino kiekis 1507 linijos kukurūzų žiedadulkėse yra maždaug 350 kartų didesnis nei Cry1F proteino kiekis MON 810 linijos kukurūzų žiedadulkėse ⁽³⁾;

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/2429.htm>.

⁽³⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/2429.pdf>

2014 m. sausio 16 d., ketvirtadienis

L. kadangi kompanija *Pioneer*, gavusi Komisijos prašymą, atsisakė persvarstyti savo paraišką dėl leidimo ir pateikti papildomų dokumentų dėl netikslinių organizmų stebėsenos ir rizikos valdymo priemonių;

M. kadangi EFSA pripažįsta, jog ji savo rizikos įvertinime neatsižvelgia į galimą riziką, susijusią su kitomis 1507 linijos kukurūzų savybėmis, būtent jų atsparumu herbicidui amonio gliufosinatinui ⁽¹⁾, nors dėl šios savybės gali būti naudojama daugiau gliufosinato;

Gliufosinatas

N. kadangi EFSA atlikdama rizikos aplinkai vertinimą privalo įvertinti netiesioginį poveikį, pvz., pesticidų naudojimą, ir galimą poveikį biologinei įvairovei ir netiksliniams organizmams, kuri gali daryti bet kurie pavieniai genetiškai modifikuoti herbicidams atsparūs žemės ūkio augalai keičiant žemės ūkio praktiką (įskaitant poveikį skirtingai naudojant herbicidus) ⁽²⁾;

O. kadangi gliufosinatas priskiriamas prie toksiškų reprodukcijai medžiagų, todėl atitinka Reglamente (EB) Nr. 1107/2009 nustatytus atmetimo kriterijus; kadangi jau patvirtintoms medžiagoms atmetimo kriterijai taikomi, kai patvirtinimas turi būti atnaujintas; kadangi gliufosinato patvirtinimo galiojimas baigiasi 2017 m. ⁽³⁾; kadangi dėl šios priežasties gliufosinato naudojimas iš esmės turėtų būti nutrauktas 2017 m.;

P. kadangi ne ES šalyse, pvz., JAV ir Kanadoje, 1507 linijos kukurūzais jų gamintojai prekiauja kaip gliufosinatinui atspariu žemės ūkio augalu, o, kalbant apie naudojimą ES, pareiškėjas tvirtina, kad atsparumo gliufosinatinui genas turi būti naudojamas tik kaip žymimasis genas;

Q. kadangi neaišku, kaip Komisija ketina įgyvendinti būsimą gliufosinato uždraudimą, kai jis vis dar tiekiamas rinkai;

Bendra GMO padėtis ES

R. kadangi jokio GMO nebuvo leista auginti ES nuo 2010 m., kai leidimas buvo suteiktas bulvių veislei „Amflora“; kadangi ši leidimą 2013 m. gruodžio 13 d. Europos Sąjungos Bendrasis Teismas anuliavo ir kadangi vienintelis augalas, kurį auginti buvo suteiktas leidimas, yra Monsanto kukurūzai MON 810, kuriems leidimas jau seniai turi būti atnaujintas;

S. kadangi plačiai pripažinta, kaip patvirtinta anksčiau minėtose 2008 m. gruodžio 4 d. Aplinkos tarybos išvadose, kad į ilgalaikį GMO auginimo poveikį ir poveikį netiksliniams organizmams iki šiol nebuvo deramai atsižvelgiama atliekant rizikos vertinimus;

T. kadangi ir Taryba ⁽⁴⁾, ir Europos Parlamentas ⁽⁵⁾ pripažįsta, jog būtina griežčiau vertinti ilgalaikį GMO poveikį, taip pat atlikti nepriklausomą galimos rizikos, susijusios su apgalvotu GMO išleidimu arba jų pateikimu į rinką, tyrimą ir reikia užtikrinti nepriklausomiems tyrėjams prieigą prie visos susijusios medžiagos;

U. kadangi, kaip nurodoma, be kita ko, 2010 m. Specialiajame „Eurobarometro“ pranešime Nr. 354, didelė vartotojų dauguma yra susirūpinę dėl maisto, pagaminto iš genetiškai modifikuotų organizmų; kadangi genetiškai modifikuoti 1507 linijos kukurūzai vartotojams neduoda jokios naudos;

1. nepritaria tam, kad būtų priimtas pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo dėl auginti skirto kukurūzų produkto (*Zea mays* L., linija 1507), genetiškai modifikuoto, kad būtų atsparesnis tam tikriems *Lepidoptera* būrio kenkėjams, pateikimo rinkai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/18/EB;

⁽¹⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/2429.htm>.

⁽²⁾ 2008 m. rugsėjo 8 d. Komisijos laiškas EFSA dėl herbicidams atsparių augalų rizikos aplinkai vertinimo.

⁽³⁾ <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:111:0027:0029:LT:PDF>

⁽⁴⁾ 2008 m. gruodžio 4 d. Aplinkos tarybos išvados.

⁽⁵⁾ Žiūrėti 2011 m. liepos 5 d. minėtąją poziciją.

2014 m. sausio 16 d., ketvirtadienis

2. mano, jog pasiūlymu dėl Tarybos sprendimo viršijami pagal Direktyvą 2001/18/EB suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;
 3. ragina Tarybą atmesti šį Komisijos pasiūlymą;
 4. ragina Komisiją nesiūlyti išduoti leidimų jokioms naujoms GMO rūšims ar atnaujinti senų leidimų, kol bus gerokai patobulinti rizikos vertinimo metodai;
 5. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.
-